

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

החברה לתרבות פנאי וספורט

ביקורת מעקב

1. בשנת 2017 נערכה ביקורת בחברה לתרבות פנאי וספורט בנושא הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר.
2. מדובר בדוח ביקורת מקיף שסקר את כלל הפעילויות הנוגעות להפעלת הצהרונים ובהן: העסקת כוח אדם, מערך התזונה, בטיחות ובטיחות, ניהול הכספים, קשרי הגומלין עם העירייה, פיקוח ובקרה ועוד.
3. להדגשה הביקורת בדקה את אופן הפעלת הצהרונים בטרם החלה לפעול תוכנית "ניצנים" של משרד החינוך, אשר קבעה כללים חדשים להפעלה. אי לכך, חלק מהמלצות הביקורת אינן רלוונטיות כיום או שיש לעדכן בהתאם לכללים החדשים.
4. ממצאי הביקורת העלו, כי מדובר בהפעלה מורכבת מאד הכוללת פעילות מול גורמי פנים וחוץ רבים וביניהם: אגף החינוך בעירייה, משרד הכלכלה והתעשייה, קבלני אספקת המזון, הצוותים בצהרונים, מדריכים בחוגי ההעשרה ועוד.
5. הביקורת מצאה, כי החברה פעלה בתחומים רבים באופן תקין ובאחריות, אולם היו גם תחומים בהם נמצאו ליקויים שעל החברה היתה מוטלת החובה להסדירם באופן מיידי, כגון: ביצוע בדיקות מזון באופן שיטתי, הדרכה בנושא בטיחות ועוד. ואכן, במהלך הביקורת פעלה החברה להסדירם. הוראות העבודה של החברה עודכנו, ובהתאם לכך בוצעו הדרכות לעובדים.
6. ביקורת המעקב בדקה את אופן תיקון הליקויים ויישום המלצות כפי שפורטו בדוח הביקורת משנת 2017, ובהתייחס לשינויים שהחילה תוכנית "ניצנים".
7. באופן כללי, התרשמה הביקורת לטובה מהפעילות הקיימת כיום בתחום זה, לאור השיפור הניכר שחל בתהליכי העבודה, הפיקוח והבקרה.
8. להלן הממצאים:

המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	עדכון המצב
לעירייה	
1. להסדיר את ההתקשרות של העירייה עם החברה לתרבות פנאי וספורט בנושא הפעלת הצהרונים בהסכם כתוב, המפרט את תנאי ההפעלה בכול התחומים ודרכי הפיקוח והמעקב של העירייה על קיום תנאים אלו. יש לבחון את ההתקשרות	טרם בוצע. מנכ"לית העירייה הנחתה את היועצת המשפטית ומנכ"ל החברה לתרבות פנאי וספורט לפעול להסדרת ההתקשרות בהתאם להמלצת הביקורת.

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	והתאמתה להנחיות משרד החינוך בתוכנית "ניצנים".	
<p>מבוצע. ועדת היגוי המונה חברים ממספר מגזרים, מתכנסת בראשות מחזיק התיק, שלוש פעמים בשנה על מנת לדון במודל ההפעלה. במסגרת זו מדווחת החברה לתרבות פנאי וספורט על אופן הפעלת הצהרונים. בועדה חברה גם נציגת ועד ההורים העירוני.</p>	<p>2. לערוך פיקוח ובקרה שוטפים אחר הפעלת הצהרונים בכול התחומים (העסקת כוח אדם, הזנה, בטיחות המבנים, ניהול הכספים וכו') ולוודא, כי הם מבוצעים על פי כול דין, נוהל או/ו הנחייה של הגורמים המוסמכים לכך.</p>	
<p>לא רלוונטי. חל שינוי בהוראות החוק, כך שאין כיום מחוייבות לפיקוח ומעקב כמפורט בהמלצת הביקורת לגבי עובדי הצהרונים.</p>	<p>3. לפקח על החברה לתרבות פנאי וספורט בנושא תשלום שכר ומתן תנאים סוציאליים למועסקים בצהרון כנדרש בחוק.</p>	
<p>מבוצע. ראה התייחסות בסעיף 2.</p>	<p>4. לקיים מערכת פיקוח על איכות השירות הניתן בצהרונים שמופעלים במוסדות החינוך שלה, לקבוע תנאים להפעלתם, לפקח על פעילותם החינוכית והתפעולית ולשמש כתובת לבירור תלונות של ההורים. על פי הנחיות תוכנית "ניצנים", אגף החינוך בשיתוף הפיקוח מטעם משרד החינוך אחראיים על כך.</p>	
<p>מבוצע. התעריף נקבע במסגרת תוכנית "ניצנים" והוא מובא לידיעה ואישור של ועדת ההיגוי.</p>	<p>5. לפקח על התעריף שגובה החברה לתרבות פנאי וספורט עבור ההשתתפות בצהרונים, וזאת בהתאם להוראות משרד החינוך (תוכנית "ניצנים").</p>	
<p>בוצע. גזבר העירייה פתר את בעיית החוסר בתקציב לרכישת חומרי ניקיון בגני הילדים.</p>	<p>6. להשלים את החוסר בתקציב לרכישת חומרי ניקוי עבור גני הילדים בהתאם לרמת השירות שנקבעה בהוראות משרד החינוך (תוכנית "ניצנים").</p>	
<p>מבוצע. מנהל האגף חבר בוועדת ההיגוי של התכנית. דוחות הביצוע מוגשים לעיונו</p>	<p>7. לנהל מעקב צמוד באמצעות מנהלי המחלקות באגף החינוך אחר הפעלת תוכנית "ניצנים" על מנת לתת פתרונות</p>	

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
<p>ולחתימתו. בנוסף, הוא נמצא בקשר שוטף יחד עם מנהלי המחלקות בחינוך, עם מוסדות החינוך לפתרון בעיות נקודתיות הנוצרות בהפעלת התכנית.</p> <p>החברה לתרבות פנאי וספורט מממנת את ההנחות למשפחות שהסבסוד אינו מספק עבורם. יש לבחון את האפשרות למימון עירוני.</p>	<p>מיידיים לאתגרים הטמונים בהפעלת תוכנית זאת הכוללים מציאת פתרון מימוני למתן הנחות למשפחות שהסבסוד אינו מספק עבורם.</p>	
לחברה לתרבות פנאי וספורט :		
<p>בוצע.</p> <p>החברה לתרבות נאי וספורט תציג בפני מנכ"לית העירייה את הפעולות שנעשו, וכן את ההיערכות לחירום עם מחלקת הביטחון בעירייה</p>	<p>8. להכין תוכנית שנתית לתרגול מצבי חירום בכול התחומים: שריפה, רעידת אדמה, חומרים מסוכנים ופיגועי חבלה למיניהם. בתום הביקורת, דיווח החברה לתרבות פנאי וספורט כי קיימת היערכות לתרגול מצבי חירום בשיתוף עם מחלקת הביטחון בעירייה.</p>	<p>8.</p>
<p>בוצע.</p> <p>סמנכ"לית החברה לתרבות פנאי וספורט דיווחה כי כיום אישור ההנחה לתושב בכל תחומי הפעילות מבוצע במטה החברה ולא במרכזים הקהילתיים.</p>	<p>9. להטמיע בקרב העובדים את הנוהל המפרט את אופן מתן ההנחות בצהרונים על בסיס הגשת טופס בקשה להנחה. לאור הפעלת תוכנית "ניצנים" הכוללת סבסוד להורים יש לעדכן את הנוהל בהתאם.</p>	<p>9.</p>
<p>לא רלוונטי.</p> <p>לאור כניסתה של תוכנית "ניצנים", משרד הכלכלה והתעשייה אינו מעורב יותר בפעילות הצהרונים.</p>	<p>10. להגיש להנהלת אגף החינוך ולממונה על הבטיחות במוסדות החינוך את דוחות הביקורות שהתבצעו במסגרת הצהרונים על ידי משרד הכלכלה והתעשייה, ולו בשל העובדה שבשעות הבוקר פועלים במבנים אלו גני הילדים העירוניים והם חשופים לאותם ליקויי בטיחות. על שני הגורמים המפעילים מוטלת האחריות לטיפול בליקויים הבטיחותיים ובמניעתם. בתום הביקורת, נמסר כי דוחות אלו יועברו לגורמים האחראיים.</p>	<p>10.</p>

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	בשנת הלימודים תשע"ח ולאור יישום תוכנית "ניצנים" יבוצעו ביקורות אלו על ידי העירייה ומשרד החינוך.	
<p>בוצע.</p> <p>עם היכנסה של מנהלת מחלקה חדשה למחלקה לגיל הרך בעירייה, חודש . בנוסף, מתקיימים מפגשי עבודה דו חודשיים שוטפים, בהם משתתפים נציגים מהחברה לתרבות פנאי וספורט ומאגף החינוך.</p>	<p>11. לבחון יחד עם הנהלת אגף החינוך את הנהלים הנהוגים לגבי הפעלת גני הילדים בבוקר ולתאם את הפעולות שיש לבצע ולהקפיד עליהן בהפעלת הצהרונים בגני הילדים בשעות הצוהריים.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>12. לאשר את הנוהל שהכינה החברה לתרבות פנאי וספורט, המסדיר את יחסי הגומלין ודרכי העבודה של צוותי הבוקר והצוהריים, מול אגף החינוך. להפיצו בקרב הגורמים הרלוונטיים, ולפעול להטמעתו ויישומו. נוהל זה ימנע בעיות/תקלות או/ו יפתור אותן במידת הצורך.</p>	
<p>בוצע.</p> <p>כיום, פועלים ארבעה צהרונים בגני הילדים וכיתת צהרון אחת בבית הספר, המיועדים לילדי החינוך המיוחד. בנוסף, ישנם ילדי חינוך מיוחד המשולבים במסגרות הצהרונים.</p>	<p>13. לבחון את האפשרות להפעיל צהרונים גם לילדי החינוך המיוחד כולל ההתאמות הנדרשות (למשל, מספר גדול יותר של אנשי צוות, נושאי העשרה מתאימים וכו.). לאור יישומה של תוכנית "ניצנים" והגדלת התקציב למסגרות החינוך המיוחד (בהשוואה למסגרות החינוך הרגיל) יתאפשר פתרון בעיית התקציב שהיתה עד עתה. בתום הביקורת מסרה החברה לתרבות פנאי וספורט כי בשנת הלימודים תשע"ח ייפתח צהרון אחד לילדי החינוך המיוחד. פתיחת צהרונים נוספים מותנית במציאת כוח אדם שלו הכשרה בתחום, וזאת על פי הנחיות תוכנית "ניצנים".</p>	

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
<p>בוצע.</p>	<p>14. להציג את לוח החופשות בצהרונים בגני הילדים במקום נגיש וזמין להורים.</p>	<p>14.</p>
<p>בוצע.</p> <p>הנוהל הקיים כיום מחייב כל עובד חדש לקרוא את הנהלים ולחתום עליהם. קודם לכן, הוחתמו כל העובדים הותיקים על הנהלים.</p>	<p>15. לעדכן נהלים תוך כדי הטמעתם בתהליך מתמשך וריענונם מעת לעת על מנת שאלו ייושמו. בנוסף לכך, להחתים את כול העובדים האמורים לפעול בהתאם לנהלים אלו ולאשר בחתימתם כי קראו את הנהלים, הבינו אותם והם מתחייבים לפעול על פיהם.</p>	<p>15.</p>
<p>לא בוצע.</p> <p>המדיניות הקיימת בחברה לתרבות פנאי וספורט, היא להותיר בידי המרכזים הקהילתיים את ניהול הצהרונים בגני הילדים שהיו שייכים להם בעבר.</p> <p>הביקורת מדגישה כי הדבר גורם לחוסר אחידות בניהול שני סוגי מסגרות צהרונים שונות.</p>	<p>16. לשייך את כלל הצהרונים בגני הילדים למחלקה לגיל הרך, מבלי לפצלם לשתי מחלקות כפי שקיים כיום. החברה לתרבות פנאי וספורט עדכנה כי הפעלתה של תוכנית "ניצנים" הובילה לכך שכלל הצהרונים של גני הילדים יופעלו באמצעות המחלקה לגיל הרך בחברה ולא יהיו שייכים לפעילותם של המרכזים הקהילתיים.</p>	<p>16.</p>
<p>בוצע.</p>	<p>17. להכשיר את סייעות הצהרונים הכשרה מקצועית באמצעות קורס מתמשך בכול התחומים הרלוונטיים לעיסוקן, זאת בנוסף להכשרה המתקיימת כיום. בהתאם להנחיות תוכנית "ניצנים", על משרד החינוך להכין את תוכניות ההכשרה כולל גיוס המרצים. יש לתאם את ההכשרה בשיתוף פעולה עם משרד החינוך.</p>	<p>17.</p>
<p>בוצע.</p> <p>ספקי המזון מחוייבים לפעול על פי הנחיות משרד החינוך וזאת כתנאי בחוזה שנחתם עימם.</p>	<p>18. להפיץ חוזר בנושא ההזנה בקרב עובדי הצהרונים אשר ישמש לתזכורת, לרענון ולהדגשת חשיבותו של הנושא לתפקודו התקין של הילד, לבריאותו, להתנהגותו וליכולת הלמידה שלו. החוזר יכיל הנחיות בתחומים האלה:</p>	<p>18.</p>

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	<p>1. החינוך התזונתי.</p> <p>2. הנחיות לתפריט מאוזן ובריא, כמפורט בחוזר משרד החינוך.</p> <p>3. הסדרי ההזנה במוסד החינוכי – ההיערכות לארגון תקין ולשיתוף הפעולה בין ההורים לעירייה/לחברה לתרבות פנאי וספורט.</p> <p>4. כללי ההתנהלות עם ספק שירותי ההזנה לצורך קבלת שירותי ההזנה כנדרש.</p> <p>5. תזכורת לחוקים, לתקנות ולהנחיות בנושא ההזנה.</p> <p>6. הנחיות הווטרינר הרשותי.</p> <p>יש לציין כי במסגרת הפעלתה של תוכנית "ניצנים" אושר ספק המזון שהחברה לתרבות פנאי וספורט העסיקה בשנים האחרונות, כספק המורשה מטעם משרד החינוך, והוא אכן הספק היחידי המספק את הארוחות לילדים בצהרונים.</p>	
	<p>19. להקפיד על שמירת כול המסמכים הנוגעים להתקשרויות הכספיות הנערכות בחברה (כגון: מכרזים) על מנת שניתן יהיה לבחון את אופן ההתנהלות ולהבטיח כי נערכה על-פי הנהלים.</p>	
	<p>20. לכתוב נוהל להסדרת נושא בדיקות המזון שיכלול את תדירות הבדיקות (אחת לשנה לפחות בצהרון), המעקב אחר ביצוען, הטיפול בדוחות של תוצאות הבדיקות ועוד.</p>	
	<p>21. לתעד בכתב את בדיקות הטמפרטורה</p>	

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	של המזון המבוצעות על ידי צוות הצהרון בעת הגשתו לילדים, באמצעות המדחומים. תיעוד תוצאות הבדיקות חיוני לפיקוח ומעקב.	
בוצע.	להכין נוהל כתוב שיגדיר את תהליך המעקב אחר אספקת המנות, בדיקת החשבונות המוגשים על ידי הספקים הכוללים את כול הפרטים הנחוצים ואישורם, כולל הסברים לשינויים החלים.	22.
בוצע.	לכלול בהסכמים את מחויבותו של הקבלן בתחום חוגי ההעשרה לשלם לעובדיו שכר מינימום (לפחות) כחוק, וכן לדרוש ממנו להמציא אישורים הנוגעים למניעת העסקת עברייני מין (בהתאם לחוק) לחברה לתרבות פנאי וספורט. החברה לתרבות פנאי וספורט עדכנה כי תוספת זו נכללה בהסכמים.	23.
בוצע.	לציין בהסכמים ליד החתימה את שמו של החותם כך שניתן יהיה לזהותו (כשמדובר על מורשה חתימה מטעם החברה). החברה לתרבות פנאי וספורט דיווחה כי ניתנה הנחייה לעובדים הרלוונטיים להחתים על גבי מסמכים/אישורים הן בחותמת ברורה של החותם והן בחתימתו בכתב.	24.
בוצע. רכזת ההתקשרויות בחברה לתרבות פנאי וספורט אחראית לניהול נושא זה.	לוודא התאמה של ההסכמים לסוג ההעסקה בין אם מדובר בהסכמים בנוסח שונה ובין אם מדובר בהסכמים זהים כאשר ניתן לסמן/לרשום בהסכם את הנוסח הנכון לאותה העסקה.	25.
מבוצע.	להקפיד על שמירתם של כתבי הערבות (המחאות) הנמסרים על ידי הספקים	26.

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	<p>לחברה לתרבות פנאי וספורט בכספת כפי שנדרש לגבי מסמכים בעלי ערך כספי. הדבר הוסדר והוטמע.</p>	
<p>מבוצע.</p>	<p>27. להקפיד על הכנתן של הזמנות עבודה בטרם תתקיים ההתחייבות הכספית.</p>	
<p>בוצע.</p>	<p>28. להכין מסמך התחייבות של הספק התואם את מהות השירות ולהחתים את הספקים על כך. לחילופין, ניתן יהיה להסתפק בהסכם החתום על ידם הכולל את התנאים הרלוונטיים.</p>	
<p>לא רלוונטי. הופסקה גביית המקדמות.</p>	<p>29. לתקן בטופסי הרישום לצהרונים את עניין תשלום 200 ₪, המהווים למעשה מקדמה ולא "דמי רישום".</p>	
<p>מבוצע. ישנו רכוז אחד בלבד. חוקית ניתן לדרוש רק אישור על היעדר עבירות מין.</p>	<p>30. לדרוש מהעובדים בצהרונים להמציא "תעודת יושר" מהמשטרה, או, לחילופין, לחתום על תצהיר של היעדר הרשעה פלילית, טרם היכנסם לעבודה. החברה לתרבות פנאי וספורט עדכנה כי הנושא מטופל.</p>	
<p>לא רלוונטי. החברה לתרבות פנאי וספורט אינה מבצעת רכישות עבור גני הילדים, אלא מוסרת למנהלות הגנים הרשאות לספקים. לרוב, רוכשות מנהלות הגנים בכספים אלו ציוד מתכלה.</p>	<p>31. להקפיד על רישומן של רכישות המתבצעות עבור גני הילדים או בתי הספר במסגרת הפעלת הצהרונים באינוונטר של העירייה. יש להקפיד לעשות זאת בכול פעם שמתבצעת רכישה של מוצר שאינו מתכלה. הנושא יטופל מול מחלקת המשק בעירייה.</p>	
<p>בוצע. כאמור, סמנכ"לית החברה לתרבות פנאי וספורט דיווחה כי כיום אישור ההנחה לתושב בכל תחומי הפעילות מבוצע במטה החברה ולא במרכזים הקהילתיים.</p>	<p>32. להטמיע בנוהל בעל פה ובכתב בתהליך מתן ההנחות, את ההנחיות כדלקמן: יש להקפיד על מילוי טופס הבקשה על כול פרטיו, יש להימנע מכפילות בהנחה. מנהלת המחלקה תבדוק את ההנחה שניתנה ותחתום על כול טופס בקשה והמלצת המנהל תופיע בליווי הסבר</p>	

הפעלת צהרונים בגני הילדים ובבתי הספר

עדכון המצב	המלצות בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017	
	<p>וחתימה של המנהל הממליץ. יש לציין כי לאור כניסתה של תוכנית "ניצנים", הכוללת גם סבסוד התשלום לצהרון, יפחת מתן ההנחות כפי שהיה נהוג עד עתה.</p>	
<p>בוצע. מנכ"לית העירייה הורתה לחברה לתרבות פנאי וספורט לערוך סקר חדש.</p>	<p>להסיק את המסקנות העולות מהסקר שבוצע בקרב הורי הילדים השוהים בצהרון וכן מהמשוב שהעבירו מנהלות בתי הספר בנוגע לצהרונים הפועלים בבתי הספר, במטרה לשפר ולקדם את הפעילות בצהרונים.</p>	<p>33.</p>